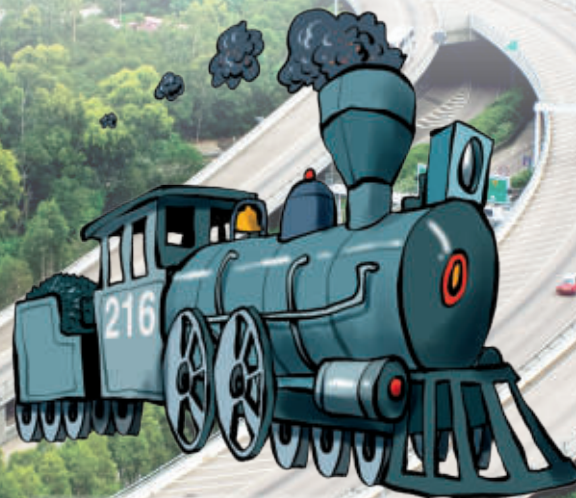

TÌM HIỂU CÁC PHƯƠNG TIỆN GIAO THÔNG

Lời: Kremena Spengler
Tranh: Richard John Morgan
Xuân Chi dịch

Sách cho trẻ
6 – 10 tuổi

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

**Xin gửi lời cảm ơn đặc biệt đến cố vấn nội dung của chúng tôi,
Terry Flaherty, Giáo sư Đại học Công lập Minnesota, Mankato!**

Thời xa xưa, con người đi bộ đến bất cứ nơi nào họ cần. Họ để các loài động vật驮 hàng và kéo xe. Theo thời gian, con người đã chế tạo ra các phương tiện giao thông như tàu hoả, tàu thuỷ, máy bay... để di chuyển nhanh hơn, xa hơn và cao hơn. Việc di chuyển của người, động vật và hàng hoá bằng đường bộ, đường thuỷ, đường hàng không... được gọi chung là giao thông vận tải.

Cuốn sách này được viết dưới dạng biểu đồ thời gian, liệt kê các sự kiện theo thứ tự xảy ra. Các mốc thời gian quan trọng được gộp trong các thời kì riêng như Thời đại ô tô. Vì vậy, em có thể không cần phải đọc cuốn sách này theo trình tự lần lượt từ đầu đến cuối (nếu không muốn). Em có thể đọc từng phần của cuốn sách. Hãy khám phá xem giao thông vận tải đã thay đổi cuộc sống của con người trên toàn thế giới như thế nào nhé!

TỪ THUỞ XƯA

Khoảng năm 8000 TCN¹

Người cổ xưa ở nước Hà Lan ngày nay đã biết khoét rỗng các khúc gỗ để tạo ra những con thuyền độc mộc.

Khoảng năm 4000 TCN

Người Ai Cập cổ đại tìm ra cách gắn những miếng gỗ lại với nhau. Việc làm này giúp họ có thể tạo ra những chiếc thuyền lớn và dài hơn.

Khoảng năm 6000 TCN

Người dân cổ xưa ở bán đảo Scandinavia (nay là Đan Mạch, Na Uy và Thụy Điển) đã tạo ra xe trượt bằng gỗ để đi trên tuyết.

Khoảng năm 4000 TCN

Người dân ở khu vực Trung Đông bắt đầu sử dụng động vật để kéo những vật nặng.

⁽¹⁾ TCN: viết tắt của cụm từ “Trước Công nguyên”.

Khoảng năm 3500 TCN

Người Lưỡng Hà (nay là Iraq) phát minh ra bánh xe. Họ sử dụng nó để tạo ra những chiếc xe chở hàng và xe đẩy đơn giản.

Khoảng trước năm 2500 TCN

Lạc đà hai bướu được thuần hoá giúp con người đi qua sa mạc một cách dễ dàng.

Khoảng năm 200 TCN

Các thương nhân bắt đầu đi dọc theo Con đường tơ lụa dài khoảng 6 437 km nối giữa châu Âu và châu Á.

Năm 500 TCN

Hoàng đế Ba Tư Darius Đại đế cho xây dựng Con đường Hoàng gia. Con đường dài khoảng hơn 2 000 km nối vịnh Ba Tư và biển Địa Trung Hải.

Năm 117

Ở thời kì đỉnh cao, Đế chế La Mã có khoảng hơn 80 000 km đường.

Năm 312 TCN

Người La Mã cổ xưa đã xây dựng Via Appia – hệ thống đường lát đá đầu tiên.

BẮT ĐẦU VƯỜN XA

Năm 605

Kênh đào Đại Vận Hà – một trong những công trình nhân tạo vĩ đại nhất của Trung Quốc cổ đại và cũng là một trong những đường thủy nhân tạo dài nhất thế giới – được mở rộng, kéo dài để vận chuyển ngũ cốc.

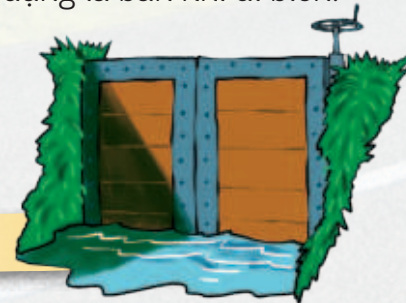

Khoảng năm 1000

Những con tàu Viking của Leif Eriksson vượt biển Bắc Đại Tây Dương. Chúng được cho là những con tàu đầu tiên đi tới Bắc Mỹ.

Năm 1086

Những ghi chép đầu tiên cho thấy các nhà hàng hải Trung Quốc đã biết sử dụng la bàn khi đi biển.

Năm 1373

Âu tầu được bắt đầu xây dựng ở Hà Lan, có thể phục vụ được nhiều tàu qua lại cùng một lúc. Âu tầu là những “bậc thang” đưa tàu lên, xuống giữa hai mực nước khác nhau.

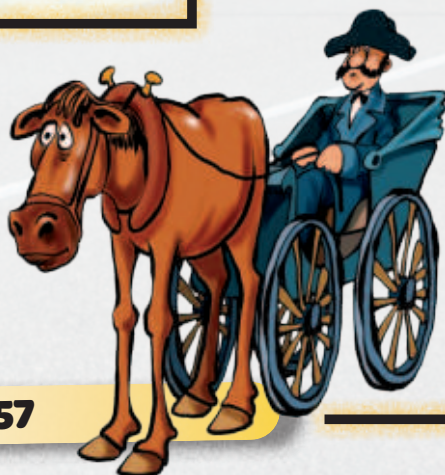

Năm 1450

Đến thời điểm này, hệ thống đường Inca là hệ thống đường giao thông lớn nhất và tiên tiến nhất tại châu Mỹ, với chiều dài hơn 30 000 km, kết nối hơn 10 triệu cư dân sinh sống với nhau.

Năm 1485

Leonardo da Vinci đã thiết kế ra dù nhảy. Sau đó, ông đã thiết kế một thiết bị bay có cánh, một chiếc tàu ngầm đời đầu và cả một máy bay trực thăng đời đầu.

Năm 1457

Chiếc xe ngựa kéo bốn bánh đầu tiên được chế tạo ở Hungary. Cách thiết kế này sau đó nhanh chóng được nhiều người biết đến ở châu Âu.

Năm 1673

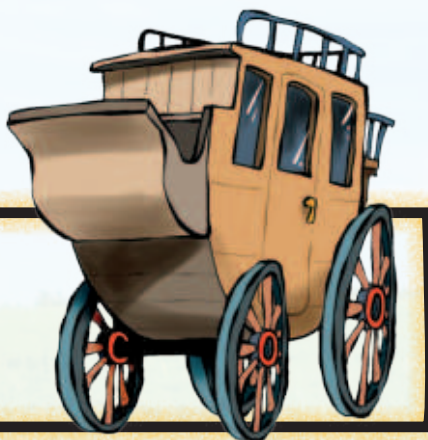
Đường Bưu điện Boston nối giữa Boston, Massachusetts và thành phố New York được xây dựng. Đây là một trong những xa lộ đầu tiên ở Hoa Kỳ.

CÁC PHÁT MINH MỚI MẸ

Năm 1732

Chiếc xe ngựa đầu tiên phục vụ công chúng ở Hoa Kỳ xuất hiện tại New Jersey.

Năm 1771

Cỗ xe hơi thứ hai của Cugnot đâm vào một bức tường khi đang chạy trên đường với tốc độ khoảng 4,8 km/h. Đây được coi là vụ tai nạn “xe hơi” đầu tiên trong lịch sử.

Năm 1765

James Watt, kĩ sư người Scotland, cải tiến và chế tạo thành công động cơ hơi nước. Sau này, động cơ hơi nước được sử dụng rộng rãi trong các loại máy móc.

Năm 1769

Kĩ sư người Pháp Nicolas-Joseph Cugnot, đã chế tạo chiếc xe hơi đầu tiên chạy bằng động cơ hơi nước.

Năm 1775

Daniel Boone và một nhóm người định cư mở rộng con đường Mĩ – Ấn ở Tennessee và Kentucky (Hoa Kì). Sau đó, con đường này trở thành con đường Hoang dã.

Năm 1783

Vào ngày 4 tháng 6, Joseph và Jacques Montgolfier, hai anh em người Pháp, đã cho khinh khí cầu đầu tiên bay lên.

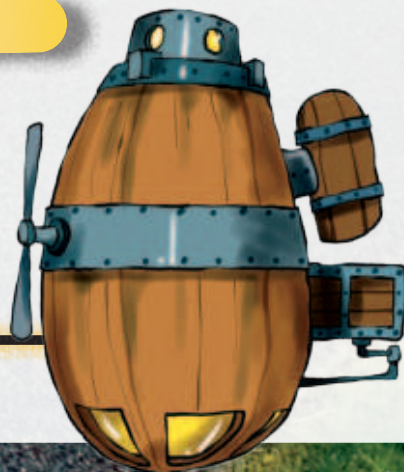

Năm 1779

Một con kênh ngắn được xây dựng ở Quebec, Canada. Đó là con kênh đầu tiên có khoá tại Bắc Mĩ.

Năm 1776

David Bushnell, nhà phát minh người Mĩ, đã thiết kế chiếc tàu ngầm chiến đấu đầu tiên trên thế giới, có tên là Turtle.

Năm 1797

Một số con đường ở Shrophshire, Anh được chuyển thành đường sắt. Những chiếc xe ngựa kéo dọc những đường ray này là hình thái đầu tiên của đường sắt.

XÌNH XỊCH, TU TU...

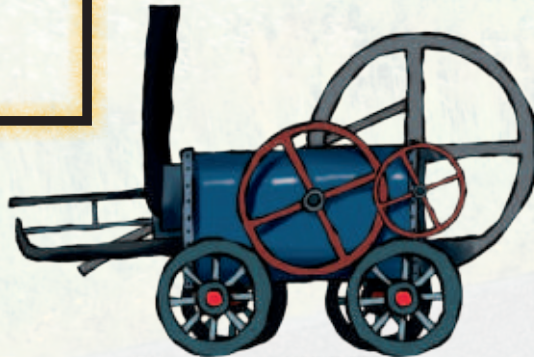
Năm 1804

George Cayley, nhà phát minh người Anh, đã khởi hành chiếc tàu lượn không người lái đầu tiên.

Năm 1811

Robert Fulton và Robert R. Livingston bắt đầu đưa vào hoạt động dịch vụ thuyền hơi nước trên sông Mississippi.

Ngày 21 tháng 2 năm 1804

Đầu máy xe lửa hơi nước đầu tiên đi vào hoạt động tại Anh. Nó vận chuyển năm chiếc xe than trên một quãng đường dài khoảng 16 km.

Ngày 17 tháng 8 năm 1807

Tàu thủy chạy bằng hơi nước đầu tiên do Robert Fulton thiết kế có tên là Clermont bắt đầu đi trên sông Hudson, từ thành phố New York đến Albany.